

Vänsterpress om Mellanöstern – januari 2015

Situationen i Mellanöstern visar inga tecken på att förbättras: Syrien, Irak, Egypten, Libyen, Libanon, Jordanien ... – den enda ljuspunkten är egentligen Tunisien, som hittills inte dragits med i den reaktionära malström som drabbar regionen: Det sekteristiska våldet (där Islamiska Staten och shiamilisen i Irak särskilt utmärker sig) och det allt grymmare kriget, de enorma flyktingströmmarna, Turkiets märkliga agerande ...

Medierapporteringen när det gäller utvecklingen i Mellanöstern har under senaste tiden hamnat i skuggan av terroristattacken mot den franska satirtidningen *Charlie Hebdo*. Men terroristernas kopplingar – ideologiskt och troligen även mer direkt – till al-Qaida och/eller IS i Mellanöstern är uppenbar (de som attackerade tidningen hävdade själva att de tillhörde al-Qaida i Jemen).

Av artiklarna nedan försöker den från *Offensiv* att ge en övergripande analys av utvecklingen. Tyngdpunkten läggs vid det sekteristiska våldet och Islamiska Statens roll i detta.

Se även: [Vänsterpress om Islamiska staten – september 2014](#) (med länkar till fler texter) och [Vänsterpress om Islamiska staten, Irak och Syrien – september 2014](#) (bl a en artikel om den religiösa sekterismens förödande roll, med främst fallet Syrien som exempel).

Martin Fahlgren 10/1 2015

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Oro i Afghanistan när Isaf tågar ut</i>	1
<i>Migrantarbetare utnyttjas i Libyen</i>	2
Ny Tid	4
<i>Den arabiska vårens motsatser</i>	4
Offensiv	6
<i>Mellanöstern: Sekteristiskt våld och söndring i IS spår</i>	6

Arbetaren

Oro i Afghanistan när Isaf tågar ut

Giuliano Battiston

Arbetaren 19/12 2014

Afghanistans ekonomi är ansträngd. Om biståndet minskar i samband med Nato-styrkornas utträde vid årsskiftet försvåras återuppbyggnaden av landet.

Den internationella Isaf-styrkans officiella uppdrag i Afghanistan löper ut vid årsskiftet. I Kabul är många bedömare oroliga för att uttåget ska leda till att biståndet minskar och att landet ska försvinna ur omvärldens blickpunkt.

Efter 13 år och från och med den 1 januari 2015 kommer Natos och Isafs soldater att ersättas av en mindre styrka som ska utbilda och hjälpa de inhemska säkerhetsstyrkorna.

USA:s utrikesminister John Kerry utlovade nyligen att den amerikanska hjälpen till Afghanistan kommer att fortsätta i flera år framåt. Samtidigt visar tidigare erfarenheter att biståndet till ett land har en tendens att sjunka efter att internationella soldater lämnat en konfliktzon.

– Vi är djupt oroadade för att västvärldens ekonomiska stöd ska minska. Landet är fortfarande bräckligt, och vi anser att det internationella samfundet bör engagera sig under det kommande decenniet, tills landet kan stå på egna ben, säger Mir Ahmad Joyenda, en av landets ledande företrädare för det civila samhället och biträdande chef för forskningsorganisationen Areu.

Afghanistans bruttonationalprodukt mer än fyrdubblades mellan 2003 och 2012 – men motorn bakom denna ekonomiska tillväxt var främst internationella investeringar och biståndspengar.

Afghanistan har sedan den USA-ledda invasionen 2001 varit i centrum för världens biståndsinsatser och för investeringar i ökad säkerhet. Sedan 2007 har landet varit världens största mottagare av utvecklingsbistånd. Det framgår i en rapport skriven av Lydia Poole för organisationen Global Humanitarian Assistance, GHA, som granskar finansieringen av internationella biståndspengar.

I början av december samlades företrädare för 59 länder och flera stora internationella organisationer i London för en konferens om Afghanistans framtid, och för att bekräfta att man kommer att fortsätta ge bistånd till det krigshärjade landet. Londonkonferensen var en uppföljning till en liknande konferens som hölls i Tokyo 2012. Vid den nya konferensen bekräftades att givarländerna tänker stå fast vid tidigare löften, samtidigt som man kom överens om en svag formulering om att stötta landet fram till 2017, ”på likadana eller nästan likadana nivåer som under det tidigare decenniet”.

USA:s särskilde inspektör för Afghanistaninsatserna, John F. Sopko, påpekade dock nyligen att Londonkonferensen inte resulterade i några löften om höjningar av biståndet – vilket enligt honom kommer att resultera i ett växande budgetunderskott.

Den afghanska ekonomin är ansträngd, redan innan Natostyrkorna inom kort lämnar landet, påpekade Sri Mulyani Indrawati från Världsbanken vid Londonkonferensen den 4 december.

– Vi uppskattar att tillväxten snabbt har gått ned till 1,5 procent år 2014, från ett genomsnitt på 9 procent under det senaste decenniet, sade Sri Mulyani Indrawati.

Samtidigt visar en bedömningsrapport från FN:s kontor för humanitära insatser, Ocha, att det fortfarande finns stora humanitära utmaningar i Afghanistan. Bland annat lider närmare 1,2 miljoner afghanska barn av akut undernäring.

Trots de farhågor som finns inför framtiden så föredrar Mir Ahmad Joyenda, vid den afghanska forskningsorganisationen Areu, att betona alla möjligheter som landet också står inför. Han förordar en grundläggande attitydförändring från omvärlden.

– Det internationella samfundet borde ta denna möjlighet att göra omprioriteringar – där mindre pengar satsas på säkerhet och vapen och mer pengar går till civilt samarbete och återuppbyggnad, säger han.

Sedan 2011 har de internationella satsningarna i Afghanistan främst gått till att stärka säkerheten i landet. Antalet utländska soldater i landet var som flest – 132 000 stycken – år 2011. Enligt Lydia Pooles rapport satsade USA detta år motsvarande 129 miljarder dollar på de militära styrkorna i landet, medan endast 768 miljoner dollar gick till humanitära insatser.

– Under de senaste åren har det internationella samfundet, åtminstone på regeringsnivå, lagt mer tid på att förbereda reträtten och att skapa en positiv berättelse än på de afghaner som blir kvar på plats, säger Thomas Ruttig vid den Kabulbaserade oberoende forskningsorganisationen Afghanistan Analysts Network.

Han anser att Afghanistan kommer att förbli biståndsberoende en ganska lång tid framöver.

– Under denna tid måste vi satsa på att minska biståndsberoendet, vi kan inte bara ge oss av. Vi har ett politiskt ansvar att leva upp till våra förpliktelser, säger han.

Migrantarbetare utnyttjas i Libyen

Karlos Zurutuza, IPS

Arbetaren 9/1 2015

Migranter från södra Afrika fastnar ofta i Libyen på sin väg mot Europa. Många av dem hamnar hos arbetsköpare som utnyttjar dem och beslagtar deras pass.

I Libyens huvudstad Tripoli sopas gatorna av män i färgstarka overaller. Gatsoparna kommer från södra Afrika och de är extra utsatta i landet där inbördeskrig hotar. De flesta av migrantarbetarna har inte fått ut sina löner på flera månader – och deras pass har arbetsköparen lagt beslag på.

Saani Bubakar är 23 år gammal. Han arbetar i Libyens huvudstad Tripolis gamla stadsdel. Här har han i tre års tid dragit runt på sin sopkärra längs de smala gränderna.

– Jag kommer från en extremt fattig by i Niger, där det inte ens finns rinnande vatten. En av våra grannars söner hade åkt till Tripoli för att arbeta, så jag bestämde mig för att göra samma sak, säger han.

När lönen kommer får Saani Bubakar 200 dinarer (motsvarande cirka 1 200 kronor) i månaden, och mer än hälften av det skickar han hem till familjen i byn. För bostaden i Tripoli behöver han inte betala någon hyra.

– Vi är 50 personer som bor i en lägenhet här i närheten, säger han.

Nu kommer han dock snart att åka hem igen – inte på grund av arbetet, utan på grund av den tilltagande instabiliteten i Libyen.

Det har hunnit gå tre år sedan landets diktator Muammar Gaddafi störtades. Det politiska kaos som följde har lett fram till en situation där ett inbördeskrig är nära förestående. För närvarande finns det två regeringar och parlament i landet, ett här i Tripoli, och ett annat i staden Tobruk, som ligger 100 mil österut.

Flera milisgrupper i landet är samlade i två olika allianser, som är lojala med antingen Tripoli eller Tobruk. När milisgrupperna strider hamnar civilbefolkningen ofta i korselden, och landets gästarbetare är särskilt utsatta.

– Jag är alltid rädd när jag arbetar på natten, eftersom det oftast är då som striderna bryter ut, säger gatsoparen 22-åriga Odar Yahub, som bor i samma lägenhet som Saani Bubakar.

Odar Yahub säger att han inte kommer att resa hem till Niger igen förrän han har tjänat tillräckligt med pengar för att kunna gifta sig. Det kan dock komma att ta längre tid än han tidigare trodde.

– Vi har inte fått ut vår lön på fyra månader, och ingen har förklarat för oss varför, säger Odar Yahub samtidigt som han tömmer en sopkorg.

De flesta av Tripolis gatsopare kommer från södra Afrika, men det finns även en stor grupp som kommer från Bangladesh.

En av dem är Aaqib, som i fyra års tid har sopat gatorna i ett av stadens kvarter. Han berättar att han skickar hem nästan hela sin lön till familjen därhemma. Men inte heller han har fått någon lön på fyra månader.

– Givetvis drömmer jag om att resa till Europa, men jag vet att så många har dött på havet. Jag skulle bara resa dit med flyg, och om jag hade ett visum i mitt pass, säger han.

Just nu har Aaqib dock inte tillgång till sitt pass, det har arbetsköparen lagt beslag på. Så är det för alla gatsopare som man talar med.

Mohamed Bilkhair är arbetsmarknadsminister för regeringen i Tripoli. Han säger att minimilönen ska ligga på motsvarande 2 200 kronor, och att alla som får ut mindre än så blir lurade av sina arbetsköpare. Att passen ”tillfälligt” beslagtas beror enligt ministern på att de utländska migrantarbetarna annars skulle ”bege sig till Europa”.

Juristen Shokri Agmar från Tripoli menar att de utländska arbetarna lever i en extremt utsatt situation.

– Det största problemet är inte att de saknar juridiskt skydd, utan att de saknar en egen milisstyrka som kan skydda dem, säger Shokri Agmar från sitt kontor i stadsdelen Gargaresh.

Gargaresh är ett av de områden i staden där många migrantarbetare samlas varje morgon och hoppas på att någon arbetsköpare ska komma och erbjuda dem ett daglönearbete, ofta inom byggsektorn.

25-åriga Aghedo kom hit från Nigeria för tre veckor sedan. Men för honom är stoppet i Tripoli bara tillfälligt, han hoppas snart kunna borda ett skepp för att försöka ta sig över till Italien. Nu står han med en spade i sin hand och väntar på att få ett dagsarbete.

– Det händer att vi inte ens får betalt, men också att vi kan få upp till 100 dinarer i lön, säger Aghedo.

Medan han väntar på att en arbetsköpare ska dyka upp har han fullt upp med att försöka skilja på förarna av de flakbilar som passerar. Det gäller att se skillnad på de bilar som potentiella arbetsköpare kör, och milisgruppernas bilar – som kan leda till att han grips och hamnar i ett häkte.

– Jag vet att jag skulle kunna få jobb som gatsopare, men jag kan inte vänta så länge på att få ihop pengarna för att betala för en båtresa mot Europa, säger han samtidigt som blicken hela tiden är fäst på de passerande bilarna.

Ny Tid

Semy Kahan

Den arabiska vårens motsatser

Ny Tid 20/12 2014

Tunisien och Libyen har utvecklats åt fullständigt olika håll sedan den arabiska våren 2011. Det ena landet har etablerat en tolerant demokrati, medan det andra riskerar att igen förfalla i inbördeskrig.

Det var i Tunisien som upprorsvågen i arabländerna började för fyra år sedan, som fick den hoppingivande rubriken ”Den arabiska våren”, då upproriska folkmassor avsatte enväldshärskaren Zine Ben-Ali. I dag är Tunisien det enda arablandet som visar tecken på att ”våren” har utsikter att övergå till en hoppingivande ”sommar”. Landet har visserligen genomgått en svår och smärtsam process med stormiga demonstrationer, politiska mord och konfrontationer mellan sekulära och extremt religiösa grupper.

Det som kännetecknar tunisierna är att de trots ideologiska och politiska motsättningar har varit i stånd att föra dialoger som har berett jorden för samarbete och kompromisser. I detta avseende skiljer sig Tunisien från andra arabländer där den arabiska våren gett upphov till stormiga upprorsvågor och kaos som i Libyen och förödande inbördeskrig som i Syrien och en återgång till en mera diktatorisk regim som i Egypten.

Ingen sharia

Efter Ben-Alis fall i slutet av 2010 följde en period av politisk instabilitet med sporadiska sammanstötningar, medan landet styrdes av en temporär regering. I oktober 2011 försiggick Tunisiens första fria parlamentsval i vilket det islamistiska partiet Ennahda utgick som det största partiet med 85 av parlamentets 217 mandat. I den av Ennahda ledda regeringen med Hamadi Jebali som statsminister deltog två sekulära centerpartier. I sekulära kretsar fanns det farhågor om att den av islamister dominerade regeringen skulle komma med religiösa dekret angående klädsel, nöjesliv etcetera. Så skedde dock inte. Ennahdas ledare, Rachid Ghannouchi, har gett sitt parti en moderat orientering, vilket bland annat har kommit till uttryck i tolerans och en samarbetsvilja som skiljer sig från vad som kännetecknar andra islamistiska partier i regionen. Detta var kännbart i samband med Tunisiens nya konstitution som antogs i januari 2014 efter långa förhandlingar, bland annat om kontroversiella religiösa paragrafer, som man till slut nådde en överenskommelse om. Resultatet var att konstitutionen, som anses vara den progressivaste i arabvärlden, saknar hänvisning till sharialagen.

Regeringen fick kritik för att den inte lyckades förbättra landets svåra ekonomiska läge och likaså för att den inte ingrep mot trakasserier och terroråd från extrema islamistiska grupper sida som var emot en del sekulära livsmönster. Två attentat under år 2013, i vilka två oppositionspolitiker mördades, ledde till regeringens avgång. En expeditonsregering bestående av teknokrater utnämndes för att förbereda nya parlamentetsval, som gick av stapeln i oktober detta år. I detta val kom det sekulära Nida Tunis-partiet på första plats, och Ennahda, som i viss mån förlorat i popularitet, på andra plats. Nida Tunis ledare, Beji Essebsi och några andra politiker var aktiva under Ben-Alis regim. Den 88-årige Essebsi är en populär gestalt. Han fick i presidentvalet som försiggick nu i november 40 procent av rösterna och på andra plats kom Moncef Marzouki som fick 35 procent. Marzouki är en människorättsaktivist och har fungerat som interimistisk president sedan revolutionen år 2011. Båda går vidare till den andra valronden som blir i slutet på denna månad. Efter att presidenten är vald skall den nya regeringen bildas.

Ekonomi problematisk

Tunisien hade redan under det förra styret ett för arabländer betydande nätverk av medborgarorganisationer som efter revolutionen vunnit ett ökat inflytande. Landet har progressiva spelregler beträffande kvinnors roll i politiken – hälften av partiernas kandidater i val bör vara kvinnor. Ikram Ben Said har grundat organisationen Aswat Nira (Kvinnornas röster), som uppmuntrar kvinnor att delta i det politiska livet.

Det nya klimatet är kännbart också visavi pressfriheten. Hundratals nya tidningar och tiotals nya radio- och TV-kanaler erbjuder tunisierna ett urval som de knappast vågat drömma om tidigare.

Den bekymmersammaste faktorn för Tuniens nya regering är ekonomin, konstaterar Bruce Weitzman, tunisienforskare vid Tel Avivs universitet.

Ingen förbättring har ägt rum sedan revolutionen, utan i viss mån har en försämring skett som följd av de stormiga månaderna efter Ben Ali regimens fall. Turismen har sinat, och de utländska investeringarna har minskat. Arbetslösheten är uppe i 17 procent, inflationen ligger på 7 procent, och ekonomins tillväxt har stagnerat. Det finns folk som längtar till den förra regimen då ekonomin var bättre.

Weitzman ser med försiktig optimism på utsikterna att Tunisien kan fortsätta med den demokratiska pluralism som den nya regimen gjort betydelsefulla steg i att förverkliga, men detta förutsätter en välfungerande och expanderande ekonomi.

Två regeringar

I Libyen är stamlojaliteten starkare än lojaliteten till staten. Muammar Gaddafi lyckades under sin långa diktatoriska regim med järnhård hand hålla stammarna i styr.

I revolten mot Gaddafi, som utbröt år 2011 i samband med upprosvågen i flera arabländer, hade NATO en avgörande roll i Gaddafis fall.

Denna konfrontation var den första fasen i ett inbördeskrig som visar tecken på att blossa upp på nytt. År 2012 valdes en interimistisk församling som med tillhjälp av ett interimistiskt kabinett skulle styra landet och förbereda landets första fria parlamentsval. Regeringen lyckades inte återställa lag och ordning i Libyen där politiska mord, kidnappningar och andra former av våld var vanliga. Armén var tidvis hjälplös mot sinsemellan och mot regeringen kämpande stammars miliser. I år hade läget lugnat sig tillräckligt för att ordna parlamentsvalet, i vilket sekulära partier segrade över islamisterna, som inte accepterade valutgången och regeringen. De vägrade att upplösa den interimistiska församlingen och bildade en parallell regering ledd av Omar al-Hasi medan Al-Thinis av FN erkända regering och det nya

parlamentet var tvungna att fly från Tripoli till Tobruk vid gränsen till Egypten. Nu har Libyen två parlament och två regeringar i öppen konfrontation, vars senaste fas har tagit formen av militära operationer. Ett medlingsförsök av FN misslyckades och läget har skärpts genom att inte bara huvudstaden Tripoli, utan också Benghazi, är i islamisters händer.

Libyens oljeindustri som baserar sig på Afrikas rikaste oljekällor har inte undgått kraftmätningen mellan dessa kontrahenter och det förefaller som om landet är på tröskeln till en ny fas i inbördeskriget.

Offensiv

Mellanöstern: Sekteristiskt våld och söndring i IS spår

Offensiv 6/1 2015

Sekteristiskt våld och elände följer av IS attacker i Mellanöstern. Nu mer än någonsin krävs den svåra uppgiften att ena arbetarklassen mot all form av etnisk och religiös splittring.

”Den andan är borta, drömmen om vad som kallades den arabiska våren slogs sönder av kontrarevolutionens mäktigare krafter. Istället faller dagens arabvärld sönder och årtionden av ruttnat auktoritärt välde och upplagrad sekterism tar över.” Så summerar en pessimistisk observatör resultatet av den revolution som ägde rum för över tre år sedan i Nordafrika och arabvärlden.

Det är sant att vi under denna period har bevittnat det förödande kriget mellan Israel och palestinierna i Gaza. Över 2 100 palestinier och 70 israeler dödades. Fyra länder – Syrien, Libyen, Irak och Jemen – slits sönder av krig och inbördes strider. I ytterligare ett, Egypten, är en auktoritär regim tillbaka vid makten.

Tunisien med sina 10 miljoner invånare ser än så länge ut att ha undvikit det sekteristiska fördärv och inbördeskrig som de andra länderna plågas av. Men även Tunisien har påverkats av de större händelserna i regionen, vilket indikeras av faktumet att landet har tillhandahållit det största antalet utländska jihadisterna som har lämnat sina länder för att strida i Syrien, Irak med fler länder.

Till detta ska läggas Islamiska staten (IS) med dess perspektiv på en återgång till medeltiden, kalifatet och halshuggningar av gisslan, vilket likt medeltida arméer är uträknat för att inge skräck och få dess fiender att fly utan någon verklig strid. Dessa barbariska metoder praktiseras också av den saudiarabiska regimen som har låtit halshugga 59 personer hittills i år. IS upprepar dessutom bara imperialismens metoder; till exempel använde sig den brittiska imperialismen av halshuggningar i sitt krig mot den malaysiska gerillan under frihetskampen efter andra världskriget.

Marxister genomsyras av optimism. Detta står dock inte i konflikt med en dödligt allvarlig realism i fråga om den situation som denna regions massor står inför. Situationen förefaller onekligen vara mörk när sekteristiska jihadister, framförallt den sunnitiska varianten i form av det mordiska IS men också de lika sekteristiska shiamiliserna, hotar miljoner människors liv och framtid. Men vi måste framför allt framhålla att det inte fanns något oundvikligt i denna situation, som inte är så dålig som en del observatörer, mestadels de passiva, tror. I Egypten, Tunisien och Libyen existerade det möjligheter att undvika de återvändsgränder som nu finns. Inte heller var massornas medvetenhet, eller brist på den, huvudorsaken till revolutionens tillbakarullande. Det var avsaknaden av arbetarorganisationer med auktoritet och ledning, baserade på en historia av kamp och förankring, som gjorde att fördelaktiga möjligheter gick till spillo.

Lika viktigt var det stora deltagandet i den egyptiska revolutionen av kvinnor och ungdomar som instinktivt kom ut till försvar av minoriteter som ett uttryck för revolutionens enande process. En del inom den egyptiska vänstern upprepade olyckligtvis misstagen från de tidigare revolutionerna i den nykoloniala världen av att sätta tilltro till arbetarklassens tillfälliga allierade, de liberalt-borgerliga kapitalisterna och andra icke-arbetarklassgrupperingar.

Detta gav ett tillfälle till en comeback för den säkerhetsapparat som ärvts från den föregående Mubarakregimen, som aldrig riktigt hade försvunnit, att installera den militärt uppbackade Sisiregimen (till en början med ett folkligt stöd). Muslimska Brödraskapets kortvariga regims fall, till följd av dess auktoritära styre och intolerans, välkomnades av majoriteten av befolkningen, nedsänkt som den var i kaos och ekonomisk kollaps. Den nya regeringen fick sedan hjälp av händelseutvecklingarna på andra håll i Mellanöstern att konsolidera sin makt. Washington har nöjt sig med symboliska protester mot att militären har tagit över i Egypten och "bristen på demokrati", men Obama har varit tyst i frågan om arresteringarna, förföljelserna och även tortyren av kulturarbetare, fackliga aktivister och andra opponenter mot regimen.

En kombination av geopolitiska händelseutvecklingar i regionen, i synnerhet IS framväxt, har också hjälpt till med att stabilisera regimen. Saudiarabien och Förenade Arabemiraten har pumpat in uppskattningsvis 15 miljarder kronor för att stötta Egyptens regim och ekonomin. De inhemska kapitalisterna har också hjälpt Sisi genom att finansiera Suezkanalens utbyggnad.

Detta har gjort det möjligt för Sisi att drömma om att bli en ny Nasser. Men Nasser kom till makten under ett världsekonomiskt uppsving och kunde genom att manövrera mellan det stalinistiska Ryssland och USA-imperialismen göra betydande eftergifter till massorna. Han förlitade sig i särskilt hög grad på det forna Sovjetunionen, med dess omfattande resurser. Regimen kan inte hoppas på att förlita sig på resurser i en sådan skala idag.

Efter smekmånaden i början kommer en ny resning att äga rum. Alla revolutioner rymmer tidvis ett inslag av kontrarevolution och det finns även faser, i likhet med julidagarna under den ryska revolutionen 1917, när reaktionen verkar dominera. Kontrarevolutionens styrka beror delvis på hur djupgående och omfattande revolutionen är i början och, vilket är avgörande, hur mäktigt det revolutionära partiet är och vilka rötter det har kunnat skaffa sig.

Revolutionen i regionen var i huvudsak utan oberoende organisationer av och för arbetarklassen och de fattiga massorna eller ens början på ett massrevolutionärt parti.

När massornas illusioner om regimen väl börjar undergrävas kommer en fas i den egyptiska revolutionen att påbörjas. Bygget av arbetarorganisationer är avgörande, inte minst bygget och stärkandet av CWI:s styrkor i Mellanöstern. Först och främst i Tunisien, Libanon, Egypten och att vårt parti i Israel-Palestina kan fortsätta att växa. Detta som en förberedelse inför den perioden när arbetarklassen återigen sätter sig i rörelse, stärkt genom sina erfarenheter och redo att slutföra arbetet med den egyptiska revolutionen.

Dagens kris i Mellanöstern utgör i viss mening en fortsättning på den förgångna; Irakkriget, dess utgång och dess konsekvenser, både i regionen och dess geopolitiska effekter.

IS är en fortsättning på al-Qaida, men är effektivare i termer av förmågan att få in pengar, etablerandet av konturerna till en ”statsbildning” och mer mångskiftande och därför ett hot mot alla regimerna i Mellanöstern, likaväl som mot det imperialistiska Väst genom ”backlashen” från denna konflikt.

Vi borde erinra oss att vi förutsåg denna situation för 13 år sedan i vår analys av högerextrem politisk islam och det vansinniga perspektivet av ett nytt kalifat, alQaidas sekteristiska filosofi med mera. Vi förutsåg också i grova drag utgången av Irakkriget och dess icke avsedda konsekvenser: den totala diskrediteringen av regissörerna av detta krig, först och främst Bush och Blair. Mer nyligen, på förra årets internationella styrelsemöte, förutspådde vi att Assad-regimen, om än avsevärt försvagad och trots hundratusentals offer och flyktingar, inte skulle komma att störtas snabbt. Detta berodde på att oppositionen mot Assad huvudsakligen var sekteristisk till sin karaktär, baserad på sunnibefolkningen, vilket tillät den syriska regimen att mobilisera inte bara shiamuslimer till opposition, utan också andra minoriteter som med rätta fruktade förföljelse om oppositionen skulle vinna.

Samtidigt förutsåg vi dock att konflikten skulle fortsätta, vilket i sin tur sannolikt skulle komma att leda till upprättandet av ett band av sekterism från Pakistan hela vägen till Mellanöstern självt och med vidare följder för muslimer överallt, inklusive i de mest industrialiserade länderna. Konsekvenserna av detta skulle bli en stor ökning av antalet jihadistiska som skulle ta sig ifrån de utvecklade industriländerna till Syrien, Irak med flera länder. De skulle sedan kunna komma tillbaka – som fanatiska jihadistiska självmordsbombare – med potential att orsaka stor skada, inte minst på arbetarklassens enighet.

Bombningar i stor skala skulle ha katastrofala effekter inom arbetarklassens gräsrotsled. Massornas situation, inte bara i Mellanöstern utan i hela världen, kommer därför att påverkas. Den livsavgörande nödvändigheten av klassenighet är ännu viktigare nu, särskilt med tanke på rasismens och det etniska hatets giftiga ångor, som spys ut av extremhögern och dess ”respektabla” allierade.

IS har byggts upp från resterna av al-Qaida likaväl som ur skikt av baathister, inklusive irakiska arméofficerare som exkluderades från den irakiska armén av USA-ockupanterna och av den till stor del shiadominerade regeringen under den forne premiärministern Malaki. Andra unga människor attraherades från utlandet, varav många med muslimsk bakgrund som känner sig alltmer exkluderade och diskriminerade. En beräkning som gjordes tidigare i år gav vid handen att omkring 15 000-20 000 utländska jihadistiska finns i deras led.

Men IS är inte omtyckta överallt. En välkänd ledare för al-Qaida tillika en lärjunge till bin Ladin fördömde denna organisations metoder som ”helveteseldens hundar”. Saudiarabien beskrev nyligen dem som ”otrogna”, samtidigt som en del av landets medborgare och troligen också regeringen fortsätter att finansiera IS.

IS är emellertid i ett avgörande avseende annorlunda jämfört med al-Qaida. Den senare var ”asymmetrisk” till sin karaktär – inte territoriellt baserad – och mer av ett anonymt ”franchiseföretag”. De attackerade också den ”avlägsna fienden”, de imperialistiska länderna själva. IS är mer territoriellt baserat, kallar sig självt för en stat och är i första hand upptagna med att bekämpa ”den närbelägna fienden” i regionen. De står utöver det, efter erövrandet av Mosul med dess oljekällor i juni i år, på ekonomiskt självständiga ben. Och IS har, vilket är avgörande, tillgång till militär hårdvara, som de har tillskansat sig under sina framgångsrika militära räder in i Irak, som har tagit deras styrkor till utkanterna av Bagdad.

Deras försök att arbeta med de lokala stamledarna kan emellertid inte fortsätta hur länge som helst. De nyligen genomförda avrättningarna av stammedlemmar i Anbarprovinsen är en indikation på de spänningar som kommer att utvecklas.

Det står också klart att den irakiska armén, även den majoritet av soldaterna som är shiamuslimer, inte var beredda att dö för den korrupta och nu avsatta Malikiregimen. Irakierna i allmänhet var fullständigt alienerade av denna regerings sekteristiska politik. Detta har lett till att den ersatts med en annan shialedare, Haider al-Abadi, en manöver som kan betecknas som: Ju mer saker och ting förändras, desto mer förblir de desamma.

Det finns endast en symbolisk sunnirepresentation i regeringen och därutöver är det osannolikt att sunnibefolkningen, i synnerhet ex-arméofficerare under Saddam, denna gång kommer att attraheras genom ytterligare ett ”uppvaknande” till att ansluta sig till den irakiska armén för att bekämpa IS, vilket är detsamma som att kämpa för den sekteristiska anti-sunnitiska regimen. Detta innebär att regeringen i allt högre grad kommer att behöva förlita sig på shiamiliser, som redan nu anklagas för att agera på samma sätt som IS, med genomförandet av sekteristiska massakrer.

Till följd av detta råder det ett dödläge i ett Irak som alltmer splittras upp utefter etniska och religiösa skiljelinjer, med konturerna av ett framtida officiellt uppdelat land, som vi förutsåg. Detta kommer oundvikligen att få en knockouteffekt på grannländerna, inklusive Jordanien och Libanon, vilka riskerar att falla sönder.

Turkiet har också dragits in i stormens öga. Obama pressar Turkiet till att attackera IS då de hotar att ta över den syriska staden Kobanê. USA:s flygbombningskrig kommer inte att besegra IS och de klena beväpnade kurdiska miliserna är också oförmögna att ensamma göra jobbet. USA har därför manat Turkiet till att attackera IS och låta anti-IS-koalitionen använda dess flygfält för bombningskampanjen, särskilt då Turkiet har NATO:s tredje största armé.

Den turkiske presidenten Erdogan tvekar att göra detta, om inte USA under bordet ger stöd till att Assad störtas, något som amerikanerna inte kan göra. I skrivande stund har detta resulterat i ett stillestånd. Turkiet kommer sannolikt att angripa IS under påtryckningar, men effekterna av detta kan vi för närvarande inte veta.

Vad gäller framtiden för denna region på fortsatt kapitalistisk grundval är det kanske relevant att dra en parallell till det 30-åriga kriget, som rasade i Europa 1618-48. Detta började som en kamp mellan religioner – katoliker och protestanter – och utvecklades vid tiden för upplösningen av det Heliga romersk-katolska imperiet till en konflikt om herraväldet i Europa. Det attraherade legoknektar och tillfogade hela kontinenten fruktansvärda skador.

Obama har redan framkastat utsikterna till att konflikten fortsätter under ”åratal”. Denna kommer inte heller att förbli begränsad till Mellanöstern utan kommer också att kännas av i Afrika – i synnerhet genom Boko Haram – och i Asien, likaväl som i de avancerade industriländerna.

Det enda sättet att förhindra de fasor som väntar är att skapa en enad mäktig arbetarklass på grundval av ett klart och tydligt socialistiskt program.